

Posudek diplomové práce

Jiří Brei: Pozemská a nebeská naděje v Písmu a v učení svědků Jehovových

Vypracoval: Pavel Hošek

Jiří Brei vypracoval (pod vedením původního školitele doc. Novotného) rozsáhlou analytickou studii eschatologických představ svědků Jehovových, zejména s ohledem na hermeneutické principy (uplatňované v rámci této organizace) aplikované na výklad apokalyptické literatury starozákonní i novozákonní. Autor provedl velmi podrobný rozbor výkladů nejdůležitějších biblických pasáží, sloužících jako stavební kameny specificky jehovistického pojetí konce dějin a eschatologického údělu jednotlivých segmentů lidstva.

Studované výklady podrobuje autor kritice: zaměřuje se především na nekoherenci a nekonzistenci v užívání deklarovaných exegetických metod a naznačuje také teologickou problematičnost jehovistického výkladu. Práce má tedy „mapující“ charakter, jednotlivé kapitoly se zaměřují na vybrané relevantní pasáže Písma, komparaci standardní exegeze s výkladovými specifiky svědků Jehovových, identifikaci sporných a těžko obhajitelných momentů jehovistického výkladu.

Práce je na dobré jazykové úrovni, po formální stránce působí poněkud rušivě svévolné střídání typů písma. Některé kapitoly jsou poněkud chaotické a přeplněné nakupenými údaji „bez ladu a skladu“.

V úvodní části práce není dostatečně jasně formulována metodologie, zvolená kritéria, badatelské teze, cíle či hypotézy, v závěru je rekapitulován badatelský výtěžek, na němž se opět projevuje jistá metodická navyjasněnost: šlo především o religionistické zpracování eschatologických představ svědků Jehovových (včetně nekonzistencí a vnitřních rozporů vysledovatelných v normativní literatuře této organizace), nebo šlo autorovi především o teologickou kritiku resp. polemiku s věroukou této organizace (v oblasti eschatologie) vycházející z kritérií teologické normativity, etablované v dějinách křesťanské církve?

Na mnoha místech práce se zdá, že autor především polemizuje s jehovistickou eschatologií (a soteriologií) z pozice křesťanského pravověří, případně z pozice adekvátní a standardní biblické hermeneutiky. Pokud jde o dogmatický spor, pak měla být práce odborně zařazena do systematické teologie (a užívat oborově příslušná kritéria hodnocení), pokud jde o exegetickou resp. hermeneutickou problematiku, patří práce oborově spíše do biblistiky. Některá hlediska a kritéria, z kterých autor vychází, jsou z hlediska oboru, v jehož rámci je práce psána (tj. z hlediska religionistiky) sporná, některé autorovy hodnotové soudy a apriorní klasifikace jsou teologicky přijatelné, ale religionisticky zcela nelegitimní.

Závěrem shrnuji: práce je důkladnou analýzou relevantní pramenné literatury organizace svědků Jehovových, týkající se eschatologického scénáře konce dějin. Zároveň autor provedl přesvědčivou komparaci a konfrontaci jehovistických výkladů se samotnými biblickými texty a jejich tradiční exegezí v rámci křesťanské církve. Práce ovšem trpí metodologickou nevyjasněností a mísením vzájemně neslučitelných kritérií. Studie pracuje s širokým okruhem pramenné a sekundární literatury, její seznam ovšem chybí. Navržené hodnocení: C

Leden 2007

Pavel Hošek